



SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Dialogmöte pollinatörer

Naturvårdsverket, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen bjöd in till mötet. Deltagare var representanter från länsstyrelserna. 20 personer deltog.

Mötet inleddes med presentation av naturrestaureringsförordningen, särskilt artikel tio om pollinatörer samt regeringsuppdraget att ta fram en nationell restaureringsplan.

Förordningen är EU:s sätt att implementera det globala ramverket för biologisk mångfald och är ett ramverk för hur medlemsstaterna ska genomföra restaureringsåtgärder. Förordningen är bindande för alla medlemsstater.

Regeringen ska skicka Sveriges plan till EU-kommissionen senast september 2026 för granskning.

När: 2025-06-11, digitalt möte

Syftet med mötet:

- Träffas och samtala med varandra
- Utforska och lära av varandras arbete och erfarenheter i arbetet med pollinatörer
- Bidra med inspel i arbetet med naturrestaureringsplanen, särskilt artikel 10 om pollinatörer

Frågorna som diskuterades hade skickats ut i förväg till deltagarna.

- Vilka **åtgärder** för att gynna pollinatörer, som har genomförts i ert län, har gett bra respektive mindre bra effekt?
- Finns det andra **åtgärder** ni anser behöver genomföras?
- Vilka **hinder** (ekologiska, juridiska, ekonomiska, ...) ser ni för att genomföra restaureringsinsatser för pollinatörer?
- Vilka **incitament och styrmedel** anser ni behövs för att överbrygga dessa hinder?

Synpunkter som diskuterades i mindre grupper

- Långsiktig ekonomisk finansiering.

- Att få fram enkla indikatorer som markägaren kan se (enkelt känna igen).
- Samordning och samverkan viktigt.
- Långsiktigheten, restaurering kan vara en engångsåtgärd, men hur behåller vi effekterna på sikt? Vi behöver former för skydd av dessa områden/marken så att vi kan garantera effekter på sikt (annars ges ingen ersättning). Naturvårdsavtal etc.
- Skogsmiljöer, skogsbete, mosaikartad skogsmark behövs.
- Miljöstöden – de vi har rådighet över behöver vi skruva på så att det riktas mot biologisk mångfald. De behöver ses över.
- Få till samarbete med Trafikverket så att artrika vägkanter sköts på rätt sätt.
- Saknas ekonomiska incitament att sköta blomrika marker.
- Rätt betesdjur i fällorna, de kan också hålla IAS tillbaka. Stora fållor, delade meningar.
- Vikten av samordning. Det behövs samordnare för att hålla ihop arbetet.
- Sand och grustäkter artrikas miljöer, dock behövs skötsel för att förhindra igenväxning.
- LONA var fantastiskt bra, mycket viktigt för arbetet för pollinatörer, återinför LONA.
- Brynmiljöerna. Slutna bryn och öppna bryn i variation. Svaret är variation. Då gynnas fler arter.
- Bränningar av öppna miljöer. Önskvärt att göra mer av dom och utvärdera effekterna.
- Naturvårdsavtal, skötselavtal ger pengar över tid. Inte rådighet över hur marken sköts. Måste finnas på landskapsnivå.
- Bekämpningsmedel: besprutning för att gynna gräs och förhindra skadegörare. Begränsa det användandet så att vägrenar inte påverkas.
- Variationen. Homogenisering av landskapet och sedan har vi vägkanter och andra miljöer som hamnar mellan stolarna.
- Konkret vet vi i grova drag vad pollinatörer behöver - mat, bo och vatten. Mer hoten, bekämpningsmedel och felaktig skötsel.
- Uppdrag till myndigheter, regleringsbrev.
- Markstörningsåtgärder – skrapa bort vegetation, skapa markblottor, sandbäddar.
- Krav på kompensationsåtgärder vid exploatering behöver stärkas.
- 12:6-samråd kan ge möjligheter att se till ett område, så att åtgärderna gynnar och inte skadar pollinatörerna.
- Det måste vara lönsamt för markägarna att göra åtgärder för pollinatörer. Särskilt för att sköta marken för mer blomrikedom.
- Skogsbilvägar kan vara blomrika och viktiga att stimulera skötsel av.

- Det behövs bättre reglering av honungsbiodling, första steget är att Länsstyrelserna behöver ha bättre uppfattning om var och hur mycket honungsbinder det finns. Därefter kan en ev. riskbedömning göra om och i så fall var det kan utgöra problem.

Tillbaka i storgrupp, återkoppling till alla vad som diskuterats i de mindre grupperna

Grupp 1

- Variationen. Vägkanter m.fl andra miljöer hamnar mellan stolarna
- Stöden – behöver finnas större utrymme i skötseln, finns en rädsla för att göra fel, när ersättningarna är produktionsinriktade kan det bli fel
- Vi vet vad pollinatörer behöver, men kanske mer fokus på hoten. Att minimera dem.
- Behöver kunna återrapportera och övervaka. Vi/staten behöver gå före
- Vill ha tillbaka LONA-bidragen

Grupp 2

- Det finns en generell brist på finansiering, ett stort hinder för att restaurera för pollinatörer
- Saknas en långsiktighet i finansieringen. Pengar kommer pulsvis. Då duttar vi med åtgärder och kan inte ta strategiska beslut och missar optimala åtgärder
- En kunskapsbrist eftersom kortsiktig finansiering gör att kompetens inte hinner bygga upp.
- Efterfrågar tydligare uppdrag men med bredare ramar så de går att anpassa till regionala förutsättningar.
- Saknas uppdrag till andra aktörer, tex kraftbolag, Trafikverket
- Ängsvallar, fördröjt aktivitetsbidrag, skogsbete, reglering av honungsbinder
- Stor potential för miljöer som vägkanter och kraftledningsgator. Kan få stor utväxling på detta.

Grupp 3

- Att få fram enkla indikatorer som markägaren kan se.
- Man måste röja, viktigt krav
- Långsiktigheten, restaurering kan vara en engångsåtgärd, men hur behåller vi effekterna på sikt? Vi behöver former för skydd av dessa områden/marken så att vi kan garantera effekter på sikt (annars ges ingen ersättning). Naturvårdsavtal etc.
- Skogsmiljöer, skogsbete, mosaikartad skogsmark – här

- Miljöstöden – de vi har rådighet över behöver vi skruva på så att det riktas mot biologisk mångfald.
- Dialog med EU om foderkravet. Här ritas avgörande delar bort!
Kanaliserar
- Få till samarbete med Trafikverket så att artrika vägkanter sköts på rätt sätt.

Grupp 4

- Huvudbudskap: Långsiktighet! Man behöver hålla igång lokalerna där åtgärds har gjorts.
- Samverkan med kommuner
- Tillgång till fröer, vilka växter ska vi prioritera på nationell och lokal nivå
- Hästägare – ett incitament till dem
- Samordnare behövs för att ta kontakt med markägare
- Stora problem med invasiva arter när vi gräver sand
- Saknar incitament långsiktigt för markägare och andra aktörer för att sköta mark på ett sätt som gynnar pollinatörer
- Samtalet och dialogen med kommuner, markägare m.fl. är viktigt. Ger ringar på vattnet.